

5.6.2018

Asia: 114/00.01.00.01.00/2018

Sisäministeriö:

kirjaamo@intermin.fi

johanna.puiro@intermin.fi

Viite: SM:n lausuntopyyntö 4.5.2018, hanketunnus SM011:00/2017

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ampuma-aselain, vapaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97 §:n muuttamisesta

Suomen riistakeskus kiittää sisäministeriötä mahdollisuudesta antaa lausuntonsa ampuma-aselain muuttamiseen liittyvästä lainsäädäntökokonaisuudesta. Lausunnolla olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään useita muutoksia, jotka vaikuttaisivat huomattavasti metsästäjiin ja yleisesti ampumaharrastukseen. Monien ehdotettujen muutosten seurauksena olisi huomattava byrokratian lisäys sekä poliisissa että aseluvan haltijoille. Yleisellä tasolla haluamme todeta, että emme pidä perusteltuna muiden kuin ampuma-asedirektiivin muutoksen edellyttämien välttämättömien säännösmuutosten säätämistä tässä vaiheessa ja kiireisellä aikataululla. Toimialansa puitteissa Suomen riistakeskus on kiinnittänyt huomiota eräisiin luonnoksessa esitettyihin asiakohtiin.

42 b) pykälässä esitetään säädettävän, että *jos aselupa on myönnetty asekeräilijän hyväksynnän perusteella, lupaviranomainen sisällyttää aselupaan ehdon, jonka mukaan ampuma-aseella ei saa ampua. Ehto voidaan aseluvan haltijan hakemuksesta poistaa määräaikaisesti näytöstä, kuvausta tai muuta vastaavaa esitystä tai aseiden teknisten ominaisuuksien tutkimista varten.*

Monilla asekeräilijöiksi hyväksytyillä henkilöillä keräilyn kohteena ovat mm. metsästysaseet, joita on tarkoitus käyttää myös metsästyksessä ja ammunnan harjoittelussa. Lupaehtoon sisällytettävää kieltä ampumisen kategorisesta kieltämisestä ei voida pitää asianmukaisena, vaan nykyisen säännöksen sanamuoto siitä, että lupaan voidaan liittää ampumisen kieltävä ehto, on riittävä.

42 c) pykälässä esitetään, että yli kymmenen päivää kestävästä aseiden lainaamisesta olisi ilmoitettava poliisille. Ehdotettua aikarajaa voidaan pitää aivan liian lyhyenä. Käytännössä metsästäjät ja myös ammunnan harrastajat lainaavat usein asetta toiselle metsästysmatkan ja metsästyskauden ajaksi usein myös harjoittelukausi mukaan lukien. Varsin usein lainaaminen johtaa myös aseiden myyntiin/ostamiseen, mikäli ase osoittautuu sopivaksi ja mieleiseksi.

Näkemyksemme mukaan yli kuusi kuukautta voisi olla sellainen aika, jolloin ilmoittamista voitaisiin pitää tarkoituksenmukaisena. Säännöksen sisältö olisi hyvä lisätä aseiden lainaamista koskevaan 87 §:ään tai lisätä ko. pykälään maininta lainaamisesta ilmoittamisesta viittaamalla 42 c §:ään.

53 a) pykälässä esitetään, että luonnollisen henkilön, jolla on *toistaiseksi voimassa oleva hallussapitoo oikeuttava lupa* 6 §:n 2 momentin 4—7 kohdassa tarkoitetun ampuma-aseeseen, erityisen vaarallisen ampuma-aseeseen taikka ampuma-aseeseen, jonka *toimintatapa on itselataava kertatuli, on viiden vuoden kuluttua luvan antamisesta ja tämän jälkeen viiden vuoden välein toimitettava lupaviranomaiselle selvitys, että 45 §:n 5-9 momentissa tarkoitetun lupaedellytyksen voimassa olosta. Esitettävällä selvityksellä on osoitettava, että luvanhaltija edelleen aktiivisesti harjoittaa luvan myöntämisen perusteena ollutta toimintaa tai muuta toimintaa, johon lupa olisi voitu myöntää.*

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on sivuilla 181 ja 183 esitetty 119 §:ään aselupien voimassaoloon liittyen, että *ennen tämän lain voimaantuloa annettu aselupa ja aseenkäsittelylupa on ehtoineen ja rajoituksineen voimassa kyseisen luvan voimassaoloajan ja siihen sovelletaan tämän lain säännöksiä muuten.* ja edelleen, että *53 a §:ssä tarkoitettu velvollisuus harrastuneisuuden jatkuvuuden osoittamisesta ei koske aselupaa, jonka voimassaolo jatkuu tämän siirtymäsäännöksen nojalla.*

Voimaantulosäännökset/siirtymäsäännökset ovat tältä osin nähdäksemme epäselvät. Tulisiko selvityksen antaminen koskemaan taannehtivasti kaikkia jo myönnettyjä aselupia ko. aseiden kuten hyvin suurta määrää metsästyskäytössä olevia puoliautomaattihaulikoita ja -kivääreitä sekä pistoolityyppejä aseita, vai kuuluisivatko ne ns. grandfathering -menettelyn piiriin, eli ilmoittaminen ei tulisi niitä koskemaan?

Näkemyksemme mukaan jo myönnettyjen em. aseiden aselupien osalta ei ole tarkoituksenmukaista säätää ilmoittamismenettelyä, joka merkitsee joka tapauksessa hyvin suurta byrokratian lisäystä. Mikäli ilmoittamismenettely säädetään koskemaan lain voimaantulon jälkeen myönnettäviä aselupia, samalla tulee säätää poliisille velvollisuus muistuttaa aseluvan haltijaa lähestyvistä ilmoituksen tekoajankohdasta. Ilmoittamisen sijaan tulee myös harkita muita menettelyitä, joilla poliisi voi tarkistaa lupaedellytysten voimassaolon, kuten esimerkiksi tarkistamalla henkilöiden metsästyskorttien voimassaolon.

105 §:n 2 momentissa esitetään säädettävän, että *alle 18-vuotiaan rinnakkaishuvalla hallussaan pitämien ampuma-aseiden, aseiden osien ja patruunoiden huolellisesta säilyttämisestä vastaa kyseisen ampuma-aseen ja aseiden osien pääluvan haltija.*

Alle 18 -vuotiaiden nuorten, jotka esimerkiksi opiskelevat urheilulukioissa tai luonnonvara-alan oppilaitoksissa, on usein tarve käyttää ja säilyttää aseita opiskelupaikoillaan. Vastaava tarve voi olla myös kilpailu-, harjoittelu- tai metsästysmatkoilla, joilla pääluvan haltija ei ole mukana. Säännöksessä on säädettävä tai vähintään sen perusteluissa on mainittava siitä, että pääluvan haltija voi vastata säilyttämisestä myös ohjeistamalla, vastuuttamalla tai valtuuttamalla säilyttämisestä kuvatussa tilanteissa.

106 §:ään (Säilyttäminen) esitetään lisättävän tiukentuvia vaatimuksia myös patruunoiden säilyttämisen ja aseiden osien osalta. Niitä tulisivat koskemaan samat vaatimukset kuin varsinaisia aseitakin. Lisäksi edellytettäisiin, että *jos patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia ei säilytetä edellä tarkoitettussa (sisäministeriön asetuksessa määritellyssä murtoturvallisessa ja lukitussa) turvakaapissa, niin ne on säilytettävä ampuma-aseista erillään siten, ettei vaaraa niiden joutumisesta asiattomien haltuun ole.* Ehdotetussa muodossa ei säännöksen tekstissä mainita turvakaapin ohella poliisin hyväksymiä säilytystiloja. Niiden mainitseminen voisi olla selventävää. Muutos myös heikentäisi patruunoiden säilyttämiseen liittyvää turvallisuutta nykyisestä, koska erityinen turvakaappivaatimus koskee vain osaa aseenomistajista ja monilla muilla on säilytyskäytössään muunlainen asekaappi (kuin em. turvakaappi), jossa ei esityksen mukaan patruunoita saisi säilyttää yhdessä aseiden kanssa, vaan ne tulisi säilyttää muualla aseista erillään. Näkemyksemme mukaan patruunoiden osalta ei tule säätää nykyistä tiukempia säilyttämisvaatimuksia, vaan nykyiset säännökset ovat riittävät turvallisuuden kannalta ja niitä voidaan pitää asianmukaisina käytännössä.

Säännöksessä tulee myös ottaa huomioon voimassaolevan lain siirtymäsäännös ja meneillään oleva siirtymäaika turvakaappivaatimuksen ja poliisin hyväksymien säilytystilojen osalta. Selvyden vuoksi siirtymäajasta tulee säätää ja vähintään mainita perusteluissa myös tämän säädösmuutoksen yhteydessä.

106 b §:ssä (Patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttäminen ja kuljettaminen **sekä väliaikainen säilyttäminen**) esitetään säädettävän uutena asiana mm. aseiden ja patruunoiden yhtäaikaista kuljettamisesta. *Patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammuksien säilyttäminen, kuljettaminen ja väliaikainen säilyttäminen tulee järjestää siten, etteivät ampuma-aseet ja patruunat tai erityisen vaaralliset amukset ole suoraan yhdessä saatavilla eikä vaaraa niiden joutumisesta asiattomien haltuun ole.*

Esitetty sanamuoto vaikuttaa kummalliselta ja hyvin tulkinnanvaraiselta. Sallittaisinko sen mukaan kuljettaa metsästysmatkalla tai matkalla ampumaradalle aseita ja siihen sopivia patruunoita samassa auton tavaratilassa, vai tulisiko käyttää esim. takapenkkiä ja tavaratila, saako ase ja siihen sopivia patruunoita olla samassa asepuoleisessa auton tavaratilassa jne? Aseiden ja patruunoiden kuljettamiseen liittyen ei ole esiintynyt todellisia ongelmia tai vaaratilanteita, joihin esitetty muutos toisi parannuksia. Näkemyksemme mukaan aseiden kuljettamisesta ja säilyttämisestä esim. metsästyksen yhteydessä on säädetty nykytasolla riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä aselainsäädännössä että metsästyslaissa. Siksi emme näe tarpeellisuutta säännöksen muuttamista.

Suomen riistakeskus

Jari Varjo
johtaja

Jari Pigg
apulaisjohtaja

